

Seminarium: Nowosielski i co dalej? Sztuka współczesna w przestrzeni liturgicznej

W Supraślu, w ten weekend spotykają się twórcy współczesnych realizacji w przestrzeniach sakralnych, tworzonych „w duchu Nowosielskiego” lub „po Nowosielskim”. W seminarium zorganizowanym przez Muzeum Ikon w Supraślu, Akademię Supraską i Fundację Dobry Grunt bierze udział m.in. Dariusz Karłowicz, który podzielił się z uczestnikami doświadczeniem dwóch lat projektu „Namalować katolicyzm od nowa”.

Organizatorzy seminarium podkreślają, że Jerzy Nowosielski zawsze działał z myślą o relacji architektury z malarstwem, o funkcji, jaką miały pełnić realizacje, o konkretnym miejscu wraz z jego kontekstem – społecznością wiernych i opiekunów miejsca. Czy w sferze architektury i sztuki sakralnej jesteśmy skazani na „pobożną archeologię?” – tak anachroniczne działania określał Nowosielski. Czy raczej winniśmy, na bazie tradycji i wieków dorobku sztuki sakralnej twórczo tę dziedzinę kontynuować i rozwijać? Tak, by został po nas ślad w historii sztuki związanej ze sferą *sacrum*? Czy talent, nauka i wiedza, pozwalają by sztukę sakralną traktować jako wciąż budującą się teologię w obrazach zdolnych przemówić do współczesnego odbiorcy?

W tę problematykę uczestników seminarium wprowadził prof. Aleksander Naumow z Uniwersytetu Jagiellońskiego, obecnie związany z Akademią Supraską. Zaraz potem głos zabrali:

- prof. dr hab. UJD Urszula Cierniak: *Ikona – ikonopisarz – ikonopisanie. Tradycja czy zmiana?*
- prof. Jerzy Uścińowicz: *Świątynia – od krzyża do grotty. Formy, granice i wyłomy*
- Mateusz Środoń: *Próby wykorzystania doświadczeń wschodniej tradycji obrazowania sakralnego we współczesnych projektach wewnątrz sakralnych Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce: Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Warszawie-Międzylesiu, Kaplica p.w. Przemienienia Pańskiego w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie, Konkurs na wnętrze Świątyni Opatrzności Bożej – praca konkursowa zespołu pod kierunkiem śp. Stanisława Niemczyka – koncepcja ikonografii wnętrza*
- Jakub Sobczak: *„Procesja Wielkiego Piątku” – utensylia jako dzieła artystyczne w służbie liturgii*
- Katarzyna Gierasimiuk: *Polichromia w cerkwi pw. św. Mikołaja Cudotwórcy w Topilcu*
- Dariusz Karłowicz: *Czy da się „namalować katolicyzm od nowa”? Refleksje po dwóch latach projektu*

- Ewa Zalewska: *Realizacja w procesie: ikonostas w cerkwi pw. św. Mikołaja Cudotwórcy w Topilcu*

Następnie w programie znalazła się dyskusja na temat: „Praktyka – ikona współczesna a ikona współcześnie / współczesne obrazy sakralne”.

W sobotnie popołudnie uczestnicy seminarium odwiedzili poplenerową wystawę „MIŁOSIERDZIE – ELEOS – RAHAMIM”, prezentowaną od 30 stycznia 2024 do 18 lutego 2024 w Muzeum Ikon w Supraślu. Plener artystów polskich i ukraińskich został zrealizowany z myślą o poszukiwaniach języka współczesnej sztuki sakralnej. Tematykę pleneru przybliżył jego kurator Mateusz Środoń. W jego ocenie, spotkanie artystów z tradycji wschodniej i zachodniej przyniosło konkretny wymiar – wymianę doświadczeń i inspiracji, współistnienie tradycji chrześcijańskich we współczesnej twórczości sakralnej.

Na sobotę zaplanowano także prezentacje doświadczeń w sztuce ikonografii. Jak podkreślają organizatorzy spotkanie z ikonografiami oraz prezentacja wybranych realizacji i ikon twórców pozwala zrozumieć z jak niezwykle wymagającą materią twórczą mierzy się każdy artysta dotykający obszaru sztuki sakralnej. Aspekty teologiczne, technologiczne, estetyczne pozostają równoważne. Działanie każdego z czynników jest tak samo istotne, by powstałe dzieło tworzyło harmonijną przestrzeń sfery *sacrum*.

Organizatorami seminarium *Nowosielski i co dalej? Sztuka współczesna w przestrzeni liturgicznej* są:

Akademia Supraska

Muzeum Ikon w Supraślu Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

Fundacja Dobry Grunt

KIK Warszawa